

WZK-II.5551.1.73.2025.MP

Sosnowiec, 3 lipca 2025 r.

URZĄD MIEJSKI w SOSNOWCU
BIURO RADY MIEJSKIEJ

wpłynęło 04.07.2025

L.dz. zał.

Podpis
[Signature]

*Wygodę
04.07.2025*

z up. Prezydenta Miasta
I ZASTĘPCA PREZYDENTA

[Signature]
Michał Zastrzeżyński

Szanowna Pani Rada

Szanowna Pani

Małgorzata Pogoda-Mendakiewicz

Przewodnicząca Komisji Bezpieczeństwa

i Porządku Publicznego

Urzędu Miejskiego w Sosnowcu

W imieniu Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w Sosnowcu przedkładam materiał na posiedzenie Komisji dotyczący tematu: „Omówienie ustawy z dnia 5.12.2024 o ochronie ludności i obronie cywilnej w kontekście istniejących potrzeb inwestycyjnych w naszej gminie odnośnie budowy schronów i obiektów zbiorowej ochrony na najbliższe lata bieżącej kadencji rad”, która odbędzie się w dniu 8 lipca 2025 r.

[Signature]
Pełnomocnik
Prezydenta Miasta Sosnowca
ds. Bezpieczeństwa
Dominik Łączyk

**„Omówienie ustawy z dnia 5.12.2024 o ochronie ludności i obronie cywilnej
w kontekście istniejących potrzeb inwestycyjnych w naszej gminie odnośnie budowy
schronów i obiektów zbiorowej ochrony na najbliższe lata bieżącej kadencji rad ”**

Od 1 stycznia 2025 roku obowiązuje ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U. 2024 poz.1907) , podpisana 17 grudnia 2024 roku przez Prezydenta RP. Dokument ten, przygotowywany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przy współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej, uzupełnia i porządkuje działania mające na celu przygotowanie podmiotów ochrony ludności do reagowania w czasie pokoju, stanu wojennego i wojny.

Cele ustawy:

- Zapewnienie bezpieczeństwa ludności w czasie pokoju i w sytuacjach kryzysowych.
- Skuteczna ochrona życia, zdrowia, mienia i środowiska przed różnymi zagrożeniami.
- Zwiększenie odporności państwa na sytuacje kryzysowe.
- Budowa nowoczesnego i spójnego systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej ma więc na celu stworzenie kompleksowego systemu, który pozwoli Polsce skutecznie chronić swoich obywateli w różnych sytuacjach, od codziennych zagrożeń po poważne kryzysy.

Konstrukcja systemu ochrony ludności została oparta na już istniejących strukturach. Chodzi o optymalne wykorzystanie potencjału krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (szczególnie Państwowej Straży Pożarnej i ochotniczych straży pożarnych), struktur zarządzania kryzysowego, Systemu Powiadamiania Ratunkowego, Państwowego Ratownictwa Medycznego, podmiotów leczniczych i organizacji pozarządowych. To również przygotowanie organów administracji publicznej do realizacji przewidzianych zadań. Minister spraw wewnętrznych i administracji będzie odpowiedzialny za koordynację funkcjonowania systemu ochrony ludności na poziomie centralnym. W tym zakresie otrzyma wsparcie Rządowego Zespołu Ochrony Ludności.

Należy podkreślić, iż Ustawa kładzie duży nacisk na kształtowanie świadomości społeczeństwa oraz promowanie odpowiednich zachowań. *Edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej obejmuje w szczególności przekazywanie wiedzy o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na bezpieczeństwo oraz o zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia.* Ponadto przewiduje przeprowadzanie szkoleń

z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej m.in. dla urzędów, jednostek samorządu terytorialnego.

W momencie wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny ochrona ludności staje się obroną cywilną. Będzie mieć na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

System ochrony ludności i obrony cywilnej, który powstanie dzięki regulacji, ma być systemem nowoczesnym, kompleksowym i całodobowym i ma być odpowiedzią na możliwe zagrożenia militarne, ale także gwałtowne zagrożenia naturalne, które oddziałują zarówno na ludzi, infrastrukturę i środowisko. Ważną częścią regulacji są akty wykonawcze do ustawy, na chwilę obecną obowiązuje 11 z nich:

- Uchwała nr 72 Rady Ministrów z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026
- Zarządzenie nr 166 Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2024 r. w sprawie organizacji i trybu pracy Rządowego Zespołu Ochrony Ludności
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie ewakuacji ludności oraz zabezpieczenia mienia
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 maja 2025 r. w sprawie alarmów i komunikatów ostrzegawczych
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 kwietnia 2025 r. w sprawie Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 marca 2025 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania naboru ochotniczego do służby w obronie cywilnej
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 marca 2025 r. w sprawie elementów porozumienia o wykonywaniu zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej oraz sposobu weryfikacji zdolności podmiotu, z którym ma być zawarte porozumienie, do wykonywania tych zadań
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 lutego 2025 r. w sprawie kryteriów uznawania obiektów budowlanych albo ich części za budowle ochronne
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lutego 2025 r. w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie szczegółowej zawartości Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej

Istotną kwestią jest fakt, iż do 2022 roku Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego tutejszego Urzędu Miasta na bieżąco kontrolował ukrycia i schrony (stan na

2022 r. - **2 schrony i 82 ukrycia**), zgodnie z planem kontroli i z ewidencją budowli ochronnych przez pracowników Referatu Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej (ówczesna nazwa) na podstawie Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego oraz Prawem Budowlanym. Wytyczne skupiały się na kwestiach planowania przestrzennego i ochrony ludności w kontekście budowli ochronnych, wskazywały warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne, wskazywały szczegółowe wymagania, w oparciu o które zaleca się projektować i utrzymywać budowle ochronne. Protokoły z przeprowadzonych wówczas kontroli znajdują się w dyspozycji Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

Wspomniane ukrycia w większości zlokalizowane są w budynkach mieszkalnych w zasobach Miejskiego Zakładu Zasobów Lokalowych, Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych, wspólnotach mieszkaniowych, zarządców prywatnych oraz szkołach. Ze względu na powstanie budowli ochronnych w latach 1954 – 1966 w zdecydowanej większości przypadków stan techniczny obiektów nie spełnia wymogów pierwotnego przeznaczenia. Ponadto w budynkach mieszkalnych pomieszczenia ukryć wykorzystywane są w różnych celach m.in. na piwnice lokatorskie, magazyny itp.

Zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 418) : " Właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany:

1) utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2;

2) zapewnić, dochowując należytej staranności, bezpieczne użytkowanie obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, pożary lub powódzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.

Zgodnie z art. 5 pkt. 2. „Obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyłym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-7.”

Nawiązując do tematu komisji, a zarazem powołując się na rozdz. 9 - **Obiekty zbiorowej ochrony** z Ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej

(Dz. U. 2024 poz. 1907) oraz rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 lutego 2025 r. w sprawie kryteriów uznawania obiektów budowlanych albo ich części za budowle ochronne (Dz.U. 2025 poz. 235) w celu ochrony ludności przed zagrożeniami powstałymi w wyniku klęsk żywiołowych, zdarzeń o charakterze terrorystycznym lub działań wojennych wykorzystuje się **obiekty zbiorowej ochrony**. Obiekt budowlany albo jego część uznaje się za budowlę ochronną na podstawie wyznaczenia przez **właściwy organ ochrony ludności tj. Prezydent Miasta**, na podstawie **porozumienia** właściwego organu ochrony ludności z właścicielem lub zarządcą budynku albo na podstawie **decyzji** właściwego organu ochrony ludności na zasadach określonych w ustawie. Uznając obiekt budowlany albo jego część za budowlę ochronną nadaje mu się status schronu lub ukrycia oraz kategorię odporności.

Rodzaje obiektów zbiorowej ochrony:

Schron: to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, wyposażony w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne (2 obiekty w Sosnowcu).

Ukrycie: to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego o konstrukcji niehermetycznej (82 obiekty w Sosnowcu).

Miejsca doraźnego schronienia: to obiekty zbiorowej ochrony będące obiektami budowlanymi, przystosowane do tymczasowego ukrycia ludzi, organizowane w przypadku wprowadzenia stanu nadzwyczajnego lub w czasie wojny, jeżeli liczba schronów i ukryć jest niewystarczająca dla zapewnienia ochrony ludności (np. przejścia podziemne, piwnice, parkingi podziemne itp.).

W celu zapewnienia realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą wyznaczyć, w drodze zarządzenia, obiekty budowlane znajdujące się w ich dyspozycji lub podległych im jednostek organizacyjnych, uznając je za budowle ochronne. W zarządzeniu o uznaniu za budowlę ochronną określa się szczegółowe warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym w ustawie oraz postanowienie o obowiązku udostępnienia budowli ochronnej na cele ochrony ludności. Starosta, Prezydent Miasta na prawach powiatu lub wojewoda mogą zawrzeć z właścicielem lub zarządcą nieruchomości porozumienie o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną, w którym określa się szczegółowe obowiązki właściciela lub zarządcy oraz warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym w ustawie. W porozumieniu zawiera się również postanowienie o obowiązku udostępnienia budowli ochronnej na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności. Wypowiedzenie

porozumienia przez właściciela lub zarządcę budowli ochronnej wymaga zgody właściwego organu.

Jeżeli jest to uzasadnione koniecznością realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą uznać obiekt budowlany za budowlę ochronną.

- Uznanie obiektu budowlanego za budowlę ochronną następuje w drodze decyzji administracyjnej.
- Decyzja o uznaniu za budowlę ochronną może być wydana na wniosek właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego albo z urzędu.
- W decyzji o uznaniu za budowlę ochronną można określić szczegółowe obowiązki właściciela lub zarządcy oraz warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym w ustawie.
- W decyzji o uznaniu za budowlę ochronną zawiera się postanowienie o obowiązku udostępnienia budowli ochronnej na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności.
- Decyzja o uznaniu za budowlę ochronną może dotyczyć również planowanego obiektu budowlanego.
- Odwołanie od decyzji o uznaniu za budowlę ochronną, wydanej przez:
 - wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starostę – rozpatruje wojewoda;
 - województwo – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Za budowle ochronne uznaje się wyłącznie obiekty budowlane, które spełniają albo po przebudowie lub dostosowaniu mogą spełniać warunki techniczne, warunki techniczne użytkowania i warunki techniczne usytuowania, konieczne dla zapewnienia funkcji obiektu zbiorowej ochrony.

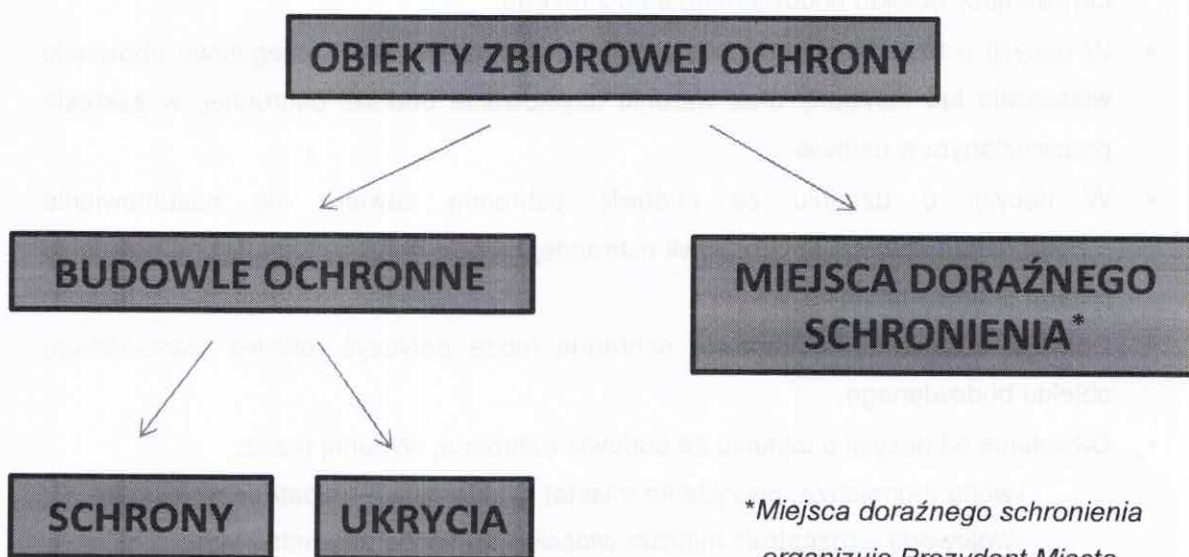
Właściwe organy ochrony ludności, na obszarze swojej właściwości miejscowej, planują niezbędną liczbę i pojemność obiektów zbiorowej ochrony, uwzględniając w szczególności liczbę ludności przebywającej na danym obszarze oraz przewidywane rodzaje zagrożeń.

Pojemność obiektów zbiorowej ochrony planuje się w taki sposób, aby zapewnić schronienie:

- w granicach administracyjnych miast we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony – **dla co najmniej 50 % (w odniesieniu do Sosnowca ok. 93 tys. osób)**, w tym w budowlach ochronnych – **dla co najmniej 25 % (w odniesieniu do Sosnowca ok. 46 tys. osób)**,

- poza granicami administracyjnymi miast we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony – dla co najmniej 25 %, w tym w budowlach ochronnych – dla co najmniej 15 %

– przewidywanej liczby ludności przebywającej w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania (powyższe dane wynikają z liczby osób zameldowanych na terenie Sosnowca, a więc mają charakter szacunkowy).

**Miejsca doraźnego schronienia organizuje Prezydent Miasta w przypadku stanu nadzwyczajnego lub wojny, jeżeli liczba schronów i ukryć jest niewystarczająca*

Organ nadzoru budowlanego zawiadamia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o przekazaniu do użytkowania obiektu budowlanego, w którego dokumentacji budowy lub dokumentacji powykonawczej uwzględnione są warunki techniczne dla budowli ochronnych. Planując niezbędną liczbę obiektów zbiorowej ochrony, właściwe organy ochrony ludności dokonują bieżącego przeglądu obiektów budowlanych, w tym planowanych do budowy, na obszarze swojej właściwości miejscowej w celu wytypowania obiektów budowlanych, które mogą zostać uznane za obiekty zbiorowej ochrony, planowanych miejsc organizacji miejsc doraźnego schronienia i obiektów budowlanych przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia.

Dokonując bieżącego przeglądu obiektów budowlanych, nie uwzględnia się budynków nieposiadających kondygnacji podziemnych oraz budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta albo wojewoda mogą zlecić sprawdzenie obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony.

Sprawdzenie obiektu budowlanego wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta albo wojewoda **zlecają** odpowiednio:

- a) komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej;
- b) powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego.

Sprawdzenie obiektu budowlanego Państwowa Straż Pożarna i organy nadzoru budowlanego mogą przeprowadzić wspólnie przed zawarciem porozumienia albo przed wydaniem decyzji o uznaniu za budowlę ochronną.

Ze sprawdzenia obiektu budowlanego sporządza się protokół, który zawiera ustalenia stanu faktycznego w zakresie:

- a) spełnienia warunków dla budowli ochronnej;
- b) danych adresowych.

W budynkach użyteczności publicznej zapewnia się budowlę ochronną, jeżeli jest to uzasadnione potrzebą zapewnienia miejsc schronienia oraz możliwe ze względu na występujące w budynku rozwiązania techniczno-budowlane. Dopuszcza się odstępianie od zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej, jeżeli schronienie przebywających w nim osób zapewnia zlokalizowana w pobliżu inna budowla ochronna.

Właściciel oraz zarządca budowli ochronnej:

- 1) zapewniają utrzymanie budowli ochronnej w należytym stanie technicznym;
- 2) udostępniają budowlę ochronną na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności;
- 3) współdziałają w przygotowaniu udostępnionej budowli ochronnej do użycia;
- 4) wyznaczają kierownika budowli ochronnej.

W czasie gdy budowla ochronna nie jest użytkowana na cele ochrony ludności i obrony cywilnej, właściciel oraz zarządca mogą wykorzystywać ją w sposób zgodny z przeznaczeniem obiektu, gwarantujący jednak spełnienie przez nią w razie potrzeby funkcji

ochronnej, w szczególności przez utrzymywanie sprawności urządzeń technicznych znajdujących się w budowlach ochronnej.

W przypadku wprowadzenia stanu nadzwyczajnego lub w czasie wojny, jeżeli liczba schronów i ukryć jest niewystarczająca dla zapewnienia ochrony ludności, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda organizują miejsca doraźnego schronienia.

Budowle ochronne i miejsca doraźnego schronienia oznacza się za pomocą międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej oraz napisu: „**SCHRON**”, „**UKRYCIE**” lub „**MIEJSCE DORAŻNEGO SCHRONIENIA**”.

Organy ochrony ludności na wniosek właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego:

- 1) przekazują im środki finansowe w formie dotacji celowej na:
 - a) budowę budowli ochronnej,
 - b) przebudowę budowli ochronnej w celu spełnienia warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnej,
 - c) organizowanie miejsc doraźnego schronienia,
 - d) przygotowanie budowli ochronnej do użycia;
- 2) mogą przekazać im środki finansowe w formie dotacji celowej na:
 - a) dostosowanie obiektów do określonych wymagań w Ustawie,
 - b) remont i utrzymanie obiektów zbiorowej ochrony.

Kontrolę spełniania przez obiekty zbiorowej ochrony warunków technicznych, warunków technicznych usytuowania i warunków technicznych użytkowania prowadzą organy nadzoru budowlanego na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Państwowa Straż Pożarna prowadzi kontrolę spełniania przez obiekty zbiorowej ochrony wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

Zgodnie z zapisami art. 91 ust. 4 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej Prezydent Miasta Sosnowca zlecił Komendantowi Miejskiemu Państwowej Straży Pożarnej i Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego **sprawdzenie 35 wytypowanych obiektów budowlanych**, czy obiekty te spełniają lub mogą spełniać warunki dla budowli ochronnej, w szczególności czy posiadają odpowiednią wytrzymałość, rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, wentylację, rozwiązania ewakuacyjne, zaopatrzenie w energię

i wodę, odprowadzanie ścieków i rozwiązania służące przetrwaniu osób znajdujących się w budowli ochronnej (art. 92 ust. 2 ustawy).

Do chwili obecnej powyższe organy **sprawdziły 12 obiektów budowlanych (brak wpływu protokołów ze sprawdzeń do organu zlecającego)**, w odniesieniu do których organ Nadzoru Budowlanego w Sosnowcu stwierdził, iż **jedynie 1 obiekt** przy ul. Krasickiego 1 (Szkoła Podstawowa nr 25) jest obiektem częściowo spełniającym wymagani, którym powinna odpowiadać budowla ochronna zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 26 lutego 2025 r. w sprawie kryteriów uznawania obiektów budowlanych albo ich części za budowle ochronne. Obiekt ten wymaga przygotowania i dostosowania do spełnienia wymagań funkcji, jednak jest zachowany w dobrym stanie technicznym. Wskazano niezbędność przeprowadzenia ekspertyzy techniczną budowli w celu szczegółowego określenia zakresu wymaganych prac.

Odnosząc się do kwestii **finansowania zadań** z zakresu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej wskazać należy treść art. 35 ust. 1 i 2, który stanowi iż cyt.: „Wojewoda udziela gminom i powiatom wsparcia w realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, przekazując im środki rzeczowe lub finansowe na ich realizację. Przekazywanie tych środków odbywa się zgodnie z **Programem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej** (Uchwała Rady Ministrów z dnia 27 maja 2025 roku). W przypadku konieczności przekazania środków na realizację zadań nieprzewidzianych w Programie Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w szczególności w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym, przekazuje się środki finansowe w zakresie nieprzewidzianym w tym programie”.

Ustawa wskazuje, że **Wojewoda przekazuje dotacje celowe z budżetu państwa** (art. 154 ust. 5 ustawy):

- jednostce samorządu terytorialnego na finansowanie albo dofinansowanie zadań własnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej (procentowy udział dotacji celowej w kosztach realizowanego zadania reguluje zawarta umowa. Wartość dotacji celowej może wynosić do 100 % kosztów zadania) – art. 154 ust. 6 ustawy,
- jednostce samorządu terytorialnego na finansowanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, z obszaru ochrony ludności i obrony cywilnej, w wysokości zapewniającej realizację tych zadań.

Zasady otrzymywania i rozliczania dotacji celowych określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.).

Realizując wymienione wyżej działania, organy administracji publicznej współpracują z organizacjami pozarządowymi. Organy administracji publicznej mogą również wspierać budowanie potencjału instytucjonalnego organizacji pozarządowych będących podmiotami OLiOC na podstawie przepisów ustawy.

Finansowanie wymienionych zadań jest ustawowo przewidziane na poziomie do 100 % kosztów inwestycji zwiększonych w związku z koniecznością zapewnienia funkcji budowli ochronnej. Ponadto organy ochrony ludności, na wniosek właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego, mogą przekazać im środki finansowe w formie dotacji celowej na:

- dostosowanie obiektów do wymagań, o których mowa w art. 94 i art. 95 ustawy,
- remont i utrzymanie obiektów zbiorowej ochrony (art. 106 ust. 1 pkt 2 ustawy).

Podmiotami przekazującymi środki są organy ochrony ludności i właściwi dysponenti, w tym minister właściwy do spraw wewnętrznych, wojewodowie. Środki na zadania w obszarze budowy budowli ochronnych zapewniających przetrwanie w przypadku wystąpienia skażeń i uderzeń z powietrza oraz zapewnienia miejsc doraźnego schronienia, mogą pochodzić ze środków ujętych w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

W chwili obecnej, pismem z dnia 30 czerwca 2025 roku skierowanym do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego zostały określone potrzeby finansowe gminy Sosnowiec na rok bieżący odnoszące się do zasobów ochrony ludności (W tym przede wszystkim budowę ochronne, szkolenia i edukacja, system ostrzegania i alarmowania ludności, tworzenie zasobów i infrastruktury magazynowej, systemy łączności itp. w wymiarze 100% przewidywanych kosztów).

Pomimo obowiązującej już od ponad pół roku ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej wdrożenie jej postanowień w zakresie obiektów zbiorowej ochrony napotyka na szereg problemów:

- gminy nie otrzymały jakichkolwiek środków pozwalających na sfinansowanie zadań ustawowych,
- wielkość spodziewanej partycypacji rządowej określonej ustawowo jako „do 100% kosztów” nie jest znana i uniemożliwia planowanie budżetu,
- wydatkowanie ewentualnie przekazanych środków na zadania ustawowe podlega konieczności ich rozliczenia do końca bieżącego roku,
- zakup towarów i usług z obszaru ochrony ludności i obrony cywilnej podlega w pełni regulacjom wynikającym z obowiązku stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 roku *Prawo zamówień publicznych*, co wpływa na czas realizacji zamówień i zwiększa obciążenie realizacyjne,
- brak jest nadal aktu wykonawczego do ustawy z dnia 5 grudnia 2024 roku o ochronie ludności i obronie cywilnej określającego jakie funkcje ochronne w zakresie ochrony osób przed zagrożeniami powstałymi w wyniku klęsk żywiołowych, zdarzeń o charakterze terrorystycznym lub działań wojennych mają spełniać nowo projektowane budowle ochronne, co uniemożliwia ich planowanie i wdrażanie procesu inwestycyjnego (Obowiązujące rozporządzenie z dnia 21 lutego 2025 roku odnosi się jedynie do obiektów, które przed dniem wejścia w życie ustawy pełniły funkcję budowli ochronnych).

Pełnomocnik
Prezydenta Miasta Sosnowca
ds. Bezpieczeństwa
Dominik Łęczyk